

АТОМНИК України

№52 (422) 25 грудня 2008 року
Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ ПРОТЕСТУ ФПУ

РОЗБУДИ СВІЙ ЗАХИСТ СЬОГОДНІ

У Резолюції, одностайно ухваленій учасниками Всеукраїнської акції протесту, що відбулася в Києві 23 грудня 2008 року і в якій взяли участь представники усіх регіонів і галузей, разом із киянами, за інформацією Федерації профспілок України, близько 27 тисяч

ЯДЕРНИКИ — НАЦІОНАЛЬНА ТРУДОВА ЕЛІТА

Підготовка атомних кадрів — освітня доміна галузі

Питання про фаховий рівень підготовки вітчизняних атомників давно вже назріло. Більше того, воно вимагає негайного вирішення. Адже від цього залежить не лише подальший розвиток атомної енергетики в нашій країні, а й належне розуміння спільнотою її очевидних переваг, що у свою чергу відкриє зелене світло та широку дорогу для того ж таки атомного розвитку. Все це потребує розгляду заходів з удосконалення та розвитку ядерної освіти в контексті ренесансу світової ядерної енергетики згідно із загальноприйнятими міжнародними нормативами.

Обговорення цього питання стало основною темою щорічної міжнародної конференції Українського ядерного товариства «Збереження та управління ядерними знаннями в Україні», яка не так давно відбулася в Києві.

Відкривши конференцію, виконавчий директор УЯТ Сергій Барбашев надав слово для першої доповіді заступнику міністра палива та енергетики промисловості України Наталі Шумковій, яка окреслила основні проблеми та напрями розвитку вітчизняної ядерної освіти. Промовець підтримала позицію МАГАТЕ, що «збереження та зміцнення ядерних знань, а також забезпечення наявності кваліфікованих кадрів мають життєво важливе значення для всіх аспектів діяльності людини, які відносяться до постійного, широкого, безпечного й надійного використання всіх ядерних технологій у світі». Наталія Юрївна зазначила що в Україні сьогодні є підстави для заговорення проблеми збереження та управління ядерними знаннями. Вони пов'язані зокрема з: амбіційною ядерно-енергетичною програмою до 2030 року; зростанням вимог до гарантування ядерної та радіаційної безпеки і надійності АЕС; впливом і старінням кваліфікованого персоналу; підвищенням ризику втрати ядерних знань через втрату елементів підготовки й носіїв цих знань та необхідністю удосконалення роботи персоналу й організації, а також процесу прийняття рішень і доступу персоналу до інформації.

Слід підкреслити, що управління знаннями — досить складний процес створення умов для виявлення, збереження й ефективного використання знань та інформації, необхідних при вирішенні виробничих завдань і досягненні поставленої мети. До речі, 30 відсотків робочого часу працівники витрачають на пошук інформації, а ще 15 відсотків — на спілкування між собою для доповнення цих знань. Електронна техніка особливо важлива у такому разі. При цьому не останню роль відіграє, зазначила доповідач, також продумана система підготовки персоналу, що включає в себе як спеціальні навчальні заклади, так і відповідні навчальні програми та методики. До того ж уже сьогодні освоєння ядерних знань в Україні прагнуть здійснювати в тісній кооперації з МАГАТЕ. Ця діяльність у рамках нового проекту МАГАТЕ з питань розвитку системи управління ядерними знаннями в нашій країні на 2009—2011 роки неодмінно поглиблюватиметься. Тож важливо було б почути окремі міркування та побажання з цього приводу тих фахівців освітньої справи в ядерній енергетиці, котрі вже мають значний досвід цієї роботи.

Доречним доповненням у цьому плані стала також доповідь «Про-

З НАСТУПАЮЧИМ НОВИМ РОКОМ. ЕНЕРГІЇ, ДОБРА ТА СИЛИ У ЖИТТІ!

осіб, записано: «У разі ігнорування вимог та подальшого зниження рівня життя працівників Федерація профспілок України переходить до наступного етапу боротьби — масового розгортання колективних трудових спорів у галузях, регіонах, трудових колективах, організації страйків».

Напередодні, 17 грудня, акції відбулися в усіх регіонах, на яких висловлено такі само вимоги до місцевих та центральних органів влади.

Представники трудящих, профспілок, які зібралися у Києві, колонами з гаслами, транспарантами, профспілковими прапорами після короткого мітингу на Майдані Незалежності вирушили до Кабінету Міністрів України та Верховної Ради, де відбулися багатолюдні мітинги.

Сутність акції відображали гасла та транспаранти: «Ні — масовому звільненню людей», «Працюючим — гідну оплату праці», «Не перекладайте кризу на плечі трудівників».

«Поверніть зарплатні борги» та інші. Виступаючи на мітингах висловлювали категоричний протест проти намагання влади і бізнесу перекласти тягар фінансово-економічної кризи на плечі трудящих, масових порушень трудових і соціально-економічних прав і гарантій працівників, їх незаконних звільнень, несплачених зарплат, різкого зниження рівня життя всього народу, обурювалися відсутністю єдиної скоорди-

ваної політики держави в умовах економічної кризи, бездіяльністю влади, власників підприємств, які з легкістю зупиняють виробництво, ліквідовують робочі місця, відверто нехтують трудовими правами працівників та соціальними гарантіями пенсіонерів заради власної наживи.

Від Президента, уряду і Верховної Ради Резолюція вимагає об'єднати нарешті зусилля для невідкладного вироблення ефективно і зрозумілої для українського суспільства програми подолання кризи, відродження вітчизняного виробництва та надійного забезпечення життєвих потреб громадян у цих вкрай складних умовах. Президенту України, як главі держави, вжити невідкладних заходів щодо забезпечення конституційних прав громадян України на працю, гідну заробітну плату, надійний соціальний захист.

(Закінчення на 2-й стор.)

«АТОМНИКУ УКРАЇНИ» ВІДПОВІДАЮТЬ:
«У ДВОХ НЯНЬОК ДИТЯ БЕЗ ОКА.
А У ТРЬОХ?», 16. 10. 2008 РОКУ №42

МОЗ України: соціальний захист працівників СМСЧ-16 вирішується через... колективний договір медсанчастини?

Редакції газети «Атомник України»

У Міністерстві охорони здоров'я розглянуто матеріали газети «Атомник України» від 16.10.08 №42 «У двох няньок дитя без ока. А у трьох?», а також «Стан уранових об'єктів колишнього ВО ПХЗ не відповідає вимогам з радіаційної безпеки, потребує вирішення ряду економічних і соціальних питань».

Міністерство, в межах своєї компетенції, повідомляє, що наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.1996 року №143 «Про підпорядкування медсанчастини (м. Чорнобиль)» з метою удосконалення медико-санітарного забезпечення персоналу, зайнятого на роботах у зоні відчуження, місцевих жителів, які повернулися до зони відчуження до 1991 року, а також упорядкування фінансування, медико-санітарну частину №1 виведено зі складу Центральної спеціалізованої медико-санітарної частини №5, присвоєно їй №16 та підпорядковано Міністерству охорони здоров'я України.

На сьогодні Спеціалізована медико-санітарна частина №16 МОЗ України виконує завдання, покладені на неї відповідно до її Статуту, в повному обсязі, в тому числі, надає медичну допомогу працівникам підприємств, які підпорядковані Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, куди входить і державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська атомна електростанція». Відповідно до свого Статуту, державний заклад «Спеціалізована медико-санітарна частина №5» МОЗ України відношення до обслуговування здоров'я АПК-1 ДСП «ЧАЕС» не має.

З метою вирішення питань соціального захисту працівників спеціалізованої медико-санітарної частини №16 існує Колективний договір між адміністрацією, в особі начальника, та колективу — в особі профспілкового комітету.

Щодо матеріалів стану уранових об'єктів колишнього ВО ПХЗ, то представники міністерства активно брали участь в обговоренні цієї проблеми на візному засіданні Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи в червні поточного року.

Заступник Міністра

З.М. Митник

11.11.2008 №707-58/3679

РОЗБУДИ СВІЙ ЗАХИСТ СЬОГОДНІ

**(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)**

Найбільше конкретних вимог висловлено Кабінету Міністрів: зупинити руйнацію вітчизняного виробництва, зростання безробіття, поклати край безоплатним відпусткам, спрямувати зовнішні запозичення та фінансові резерви держави на відновлення вітчизняного виробництва, створення достатньої кількості робочих місць, не допускати звуження обсягу трудових, соціально-економічних прав працівників і пенсіонерів, а також зниження рівня їх життя,

невідкладно погасити наявні борги перед працівниками, посилити відповідальність керівників підприємств за невивлату заробітної плати.

Гостро на мітингах звучала вимога запровадити з 1 січня 2009 року гарантований державою розмір мінімальної заробітної плати на рівні справедливо обрхованого прожиткового мінімуму, що вже є домовленістю Генеральної угоди.

У виступах йшлося й про порушення прав профспілок. Настійно звучала вимога, аби всі соціально значимі законодавчі пропозиції,

антикризові рішення погоджувалися з профспілками.

Від Національного банку вимагали зупинити свавілля банків, обман підприємств та громадян, примусове вилучення банками житла, інших об'єктів застави тощо.

Представники різних регіонів — з Луганська, Харкова, Волині, галузей — металургів, шахтарів, освітян, медиків, хіміків, будівельників, автомобільного та сільськогосподарського машинобудування, агропромислового комплексу, попереджали владу, що при невиконанні вимог, ігноруванні позиції та пропозиції профспілок, невиконанні у повному обсязі зобов'язань Генеральної угоди наймані працівники під проводом профспілок змушені будуть вдаватися до радикальніших дій, аж до страйків. Термін називали три місяці — до весни наступного року.

Голова ФПУ, народний депутат України Василь Хара, який з групою представників профспілок провів переговори по суті вимог Всеукраїнської акції протесту з Прем'єр-міністром Юлією Тимошенко, Головою Верховної Ради Володимиром Литвином, який не зміг вийти й зустрітися з учасниками акції, бо саме обговорювалися антикризові закони, повідомив, що в процесі переговорів досягнуто домовленості щодо врахування вимог профспілок і більшість з них вже включена в проект державного бюджету на 2009 рік та інші антикризові законопроекти.

Василь Хара висловив щирі вдячність усім учасникам Всеукраїнської акції протесту 23 грудня за вірність принципам профспілкової солідарності, високу громадянську активність і свідомість.

Петро ВАСИЛЕНКО
Фото Миколи ВАРЧИНОГО

На знімках: учасники мітингу протесту

17 грудня 2008 року представники Дніпродзержинської об'єднаної організації профспілки взяли участь у мітингу протесту, організованому профспілками м. Дніпродзержинська на підтримку вимог Федерації профспілок України. Незважаючи на мороз, представники трудових колективів міста вийшли на площу Дзержинського з метою довести до органів влади дійсний стан громадян міста. У виступах йшлося і про масові звільнення з підприємств, і про необґрунтовано високі тарифи на комунальні послуги, прохолодні квартири, захмарні ціни на продукти та промтовари. На жаль, участі в акції не взяли профспілки металургів, які є найбільшою профспілковою організацією у місті. Заклики до об'єднання усіх працівників міста також лунали у виступах.

Насамкінець учасники мітингу прийняли резолюцію з вимогами до влади.

Василь КІСІЛЬОВ,
голова профкому
ДНВП «Цирконій»

Підготовка атомних кадрів — освітня домінанта галузі

**(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)**

До речі, умови підготовки фахівців з ядерної енергетики в Україні, як з'ясувалося, ніби не такі вже й плачевні, про що повідомив декан факультету загально-технічної підготовки Севастопольського Національного університету ядерної енергії і промисловості Віктор Коваль. Цей університет має відповідну навчально-матеріальну базу, що значною мірою забезпечує потреби навчально-виховного процесу та науково-дослідницької роботи. Підготовка кваліфікованих фахівців для атомно-промислового комплексу там проводиться на унікальному обладнанні, такому як підкритичне збирання активної зони ядерного реактора, в радіохімічних і спектроскопічних лабораторіях, а також на іншому діючому обладнанні АЕС.

Особливо гордістю науково-експериментальної бази університету є діючий ядерний навчально-дослідницький реактор IP-100. На ньому студенти під керівництвом викладачів відпрацьовують лабораторні та практичні заняття, а магістри, викладачі, аспіранти та наукові працівники мають можливість проводити дослідження та експерименти.

Тож Севастопольський університет достатньо укомплектований науково-педагогічними працівниками, з яких понад 55 відсотків становлять науковці. Проте основні кадри швидко старіють. А молодь не так уже й квапиться подаватися в науку. Вона більше тягнеться на АЕС, де середня зарплата значно перевищує мізерну педагога. Тому зарплата науково-педагогічного працівника університету, на переконання Віктора Олексійовича, має бути не нижче середньогалузевої.

Ці та інші причини не дають можливості ДП НАЕК «Енергоатом», трудовий потенціал якого майже 36 тисяч осіб, успішно вирішувати, як повідомила виконавчий директор із кадрів, праці та соціальних питань Компанії Тетяна Алексеева, назрілі проблеми кадрової політики. Зокрема, на Запорізькій АЕС на початку 2008 року до нормативної чисельності промислово-виробничого персоналу бракувало тисячі працівників, або 15 відсотків. Тож цілком закономірно, що в Компанії постійно зростає кількість працюючих пенсіонерів. Їх частка в обліковій чисельності штатних працівників з 11,6 відсотка у 2005 році

зросла до 13,6 відсотка у 2007-му. Також зростає потреба в кадрах за окремими категоріями працюючих. І хоча на підставі розрахунків відокремлених підрозділів сформована потреба Компанії щодо підготовки кількості фахівців у вищих навчальних закладах на 2009—2017 роки в межах 185—197 осіб щорічно, проте кадровою проблемою вважає більшість до себе уваги.

А народний депутат України Андрій Деркач, недавній керівник ДП НАЕК «Енергоатом», проблему кадрових ресурсів в атомній енергетиці взагалі назвав досить гострою. Але така його категоричність викликала полеміку серед присутніх, а також вимогу до нардепа порушити проблему вимивання кадрів в атомній енергетиці на рівні парламенту. Пролунали й інші пропозиції. Зокрема, багатьох хвилює нерівноцінність вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку спеціалістів для атомної енергетики. Бо окремі з них фінансуються за рахунок державного бюджету, а решта змушені самостійно заробляти для цього кошти. Хоча ті й інші вирішують державну справу з підготовки потрібних кадрів.

Справжня дискусія стосовно ядерної освіти та кадрового забезпечення атомної енергетики розгорнулася під час проведення «круглого столу», де було висловлено багато гострих зауважень і слухних пропозицій. Наприклад, варта уваги і така з них, що переїмати досвід з організації ядерної освіти необхідно не лише тих країн, де неабияк

СПІЛЧАНІ — АТОМНИХ СПРАВ МАЙСТРИ

Успех закладається в труде кожного и всех вместе

Среди 15 энергоблоков НАЭК «Энергоатом» пятый энергоблок Запорожской атомной станции признан лучшим по культуре безопасности. Эта информация прозвучала на IV Международной научно-практической конференции по культуре безопасности. Безусловно, это высокое достижение — признание профессионализма запорожских энергетиков, их грамотности, умения и таланта эксплуатации производств атомной электроэнергии. О секретах успехов и достижениях рассказывает начальник энергоблока №5 Михаил ЧЕРНЕЖЕНКО:

— Наши успехи заключаются в простом каждодневном, ежечасном соблюдении требований нормативной документации. Качество оборудования, документации — слагающие успеха. Но главное — люди, обеспечивающие безопасную эксплуатацию. Причем не только персонал эксплуатационного подразделения, но и ремонтных служб, отдела ядерной безопасности, в общем, всех подразделений, которые имеют отношение к работе энергоблока. Это благодаря качественному труду каждого в отдельности и всех вместе мы добились хороших результатов.

На пятом энергоблоке давно разработана стратегия работы с персоналом, его подготовки, обеспечения возможностей профессионального роста. Многолетняя положительная практика привела к хорошим результатам. Сформирован коллектив единомышленников, которому по плечу решение сложных задач.

— В 2009 году энергоблоку №5 — 20 лет. Это впервые его отметили как лучший энергоблок Украины?

— У нас были высокие оценки работы отдельных людей. И у меня есть награда лучшего специалиста НАЭК «Энергоатом», но весь коллектив полностью так высоко отметили впервые.

— На ваш взгляд, это высокое достижение?

— Это и достижение, и в то же время — аванс, который нас обязывает работать еще лучше.

Постскриптум: Михаил Чернеженко — на пятом энергоблоке с 1987 года. Когда он был принят на Запорожскую станцию начальником смены реакторного цеха переводом с Армянской АЭС, на 5-м блоке начинались пусковые операции: шли этапы опробования, промывок, холодной, горячей обкатки оборудования. С 1995 года Михаил Леонидович — начальник пятого энергоблока.

Работа энергоблока зависит от многих составляющих, в том числе и от руководства, обеспечения и создания такой атмосферы в коллективе, которая бы позволяла качественно работать и достигать успехов.

Естественно, роль любого руководителя является направляющей, организующей, поэтому высокая оценка пятого энергоблока Запорожской станции — это награда и тем, кто непосредственно работает на энергоблоке, и начальнику энергоблока Михаилу Чернеженко, и руководителю эксплуатационного подразделения Юрию Кульбе, и генеральному директору Запорожской атомной станции Вячеславу Тищенко. Ведь лучшими по культуре безопасности признаны и эксплуатационное подразделение, и энергоремонтное предприятие, возглавляемое Михаилом Подушкой, и Запорожская АЭС в целом. Кстати, Запорожская АЭС — не в первый раз.

Юлия ТКАЧУК

досліджень НАН України Ігор Дряпаченко, котрий упродовж уже майже цілого десятиліття пропонує для обговорення та програмного затвердження тези про життєву необхідність «довічного» супроводу ядерно-технічної інфраструктури в Україні зусиллями багатьох наступних поколінь виконавців.

Були висловлені пропозиції про створення цілісної програми ядерної освіти, а також Громадської колегії освітньої відповідності про Українському ядерному товаристві. Наскільки вони матимуть місце в реальній практиці, покаже час. Але одне зрозуміло, що зміни в ядерній освіті нашої країни кінце необхідні. Бо вони викликані вимогами часу й стратегією розвитку вітчизняної ядерної енергетики.

Олексій МИКИТЕНКО
Фото автора

